

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábos palitkor egyszeri hirdetésnél 10 Hl., többzori hirdetésnél 14 Hl. — Hivatalos hirdetésnél minden szd 4 Hl. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő:
ÉLES KÁROLY.
A kiadók nevében:
Lukonich Gábor dr.
Bárdi György dr. Darnay Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
Kéziratokat nem küldünk vissza.

Május.

Május a teljes tavasz. A hegyek mögül megindul a kóbor tavaszi szellő, a rétekről, az erdők mélyéből fölszakad a lombok, virágok illata, rejtelmes moraj, zsendülés támad, — a föld lélekzik . . .

Ez a természet ujjászületése. Szépségével, hatalmával megigézi az embert s illatos, napfényes levegőjében mámorosan csapong a lélek.

Május!

A költészet, a tiszta eszményiség, az ifjuság maga! A kéken mosolygó levegő-égben megifjodva szárnyal a gondolat, a napsugár jelzi útját, a virágillatok felhője ringatja. Micsoda nyílt, szabad periferiák! Seholy köd, utvesztő homály, csupa fehérség, ragyogás . . .

Ez az igazi tavasz! A föld élete, a természet tavasza. Soha igazabban megérezte nem láttam, mint egy Segantini-képen. És soha silányabb kópiát azért, mint ez a kép! És minden kép ilyen

A természet utánozhatatlan, az élet le nem festhető. Színe, ereje nincs a holt anyagnak, hogy visszaadhassa mélységét, hatalmaságát, fenségét. Illuzióját keltheti, de meny-

nyire ködbe vész az illúzió a valóság napfényes világában.

Hát ez a tavasz . . . Az élet! És hogy megcsap a tavaszi áramlás s szememre borulnak az illatos fényhullámok, érzem, hogy szép az élet, fenséggel teli, káprázatos . . . Élni, élni örök tavaszban, örök tüző napsugárban . . . ez a vágy a megifjodó szív vágya most a mámorba ringó lélek álma . . .

De ime, árny suhan át a fényes levegő-égen, fölrajanak a köznapi gondok. Oh, ezek megfekszik a lélek legtisztább örömeit is.

Köznapi gondok! Mily sötét foltok a természet napfényes tavaszában. És ime nagy, tiszta periferiák nyílnak a kutató szem előtt; mintha tavasz volna mindenképpen.

Még rémségesen felénk zúgnak a mult nyomorának riasztó hangjai, de úgy éreztük, szelid harmoniába olvadnak már.

Tavasz, tavasz van. A tél siralma enyészik, a mult ezer baja-gondja olvadni kezd.

Ujhító hullámozás indul meg a közéletben, a társadalomban.

A sokáig senyvedt tiszta ideák fényes szárnyakat kezdenek öltetni, a nagy nemzet munka csattogása, mintha az új tavasz rügy-pattanása volna . . . Élet! Élet!

Hosszu haldoklásból ébred a közélet. Az erkölcs, az eszményiség újra piedesztáljukra kerülnek. Az egész világ ébredezik.

Társadalomban, gazdasági közéletben, politikában megújítható áramlatok támadnak. Az a pénzügyi válság, mely hosszú három éven át végigpusztított a világpiacon s melynek okozói jórészt a háborúk voltak, szünni kezd. Nem rohamosan, de éppen ebben nyilvánul meg a javulás szoliditása. Ipar és kereskedelem nehéz nyomás alul szabadulnak föl. Míg az utóbbi években kereskedelmi vállalatok alig alakultak, most ime az újaknak számát se tudjuk.

Idehaza, minálunk, mi sem jellemzi jobban a közzgazdasági helyzet javulását, minthogy a főváros pusztán Magyarországon harmincöt-milliós kölcsönt tudott finanszírozni.

A társadalom lelkiismerete is megszólalt. Ez a tavasz a tél fagyában bontotta rügyeit, amikor a nyomor enyhítésére megnyiták a szívek.

Az erkölcs eszméi jutnak uralomra mindenütt. Hát mi lenne ez, ha nem virág-bontó május?

Tavasz van most, új élet tavasza, szabad szellők járnak a levegőbe, virágillatban, napfényben fürdik a lélek . . .

Május!

Itélj!

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

A kis uccából való ez a történet, a kis uccából, amely nincs többé. Lebontották egészen, azt a földszintes házat is, amelyben már huszonhárom éve lakott a tanácsos ur a fiával. És kiásták arasznyi udvaráról a platánokat, amelyeknek egyetlen sárga levele őrizi ma e történet emlékét.

Az utolsó napon, amikor már költözöbven voltak, behívatta a fiát a tanácsos ur, hogy beszélni akar vele. A tanácsos ur kezére hajtva fejét, csöndes, szomorú hangon kezdte beszédét.

— Mielőtt ebből a hajlékból távoznánk, fiam, egy vallomással tartozom neked. Soha sem ismerted az édes anyádat. Most róla fogok beszélni. A te anyád nagyon szép leány volt. De nagyon szegény és elhagyott is, amikor mint modell akarta megkeresni a kenyerét. Annak a nagy művésznek a műtermében, ahol én mint festőnövendék dolgoztam. Bűbájosan szép szeméből a tisztaság, az ártatlanság sugárzott. Megsajnáltam őt, hogy ilyen pályára lépett. Amidőn pedig panaszkodott, hogy se testének, se lelkének nincs hová lennie, fölajánlottam neki a magam szegénységét. Elhoztam ebbe a házba, nem az én szobámba, hanem az anyámhoz, aki az udvar másik oldalán levő szobában lakott. És én, akinek semmije sem volt, dolgoztam kettőjükért. Attól kezdve sokszor ültünk itt a platánok alatt ketten és bizalommal hallgattam, ha művészi ábrándjairól, a jövő derengő boldogságairól beszélt nekem.

Egy napon meghalt az édes anyám. Kettőn maradtunk. Úgyszólván a temetőből mentünk az

oltár elé! Az anyám, aki mind a kettőnk szeretője, úgy akarta. Egy évre rá megszületett te. Nehéz, de szép idők voltak, tele reménnyel, illuzióval. Bármennyire megtépdesték tehetségem bontakozó szárnyait a gondok, boldog voltam, ha az anyád megcsókolt és egy édes, ábrándos dalt énekelt nekem. Csodásan szép volt a hangja. Ki hitte volna, hogy ez a hang lesz boldogságom megrontója.

Egy napon meghallotta az énekét valaki. Mellékes, hogy ki. Egy gazdag nagy ur. És akkor odatolakodott hozzá, behálózta. Telebeszélte a fejét, hogy hagyja itt ezt a nyomort, mely nem méltó hozzá, mely elhervasztja időnek előtte. Csábitotta szép jövővel, gazdagsággal, dicsőséggel — és az anyád megszédült ettől a beszédétől. Elhagyott. Amikor hazajöttem, te magánosan sírdogáltál ebben a kicsi szobában. A festőállványon egy papírlap függött.

„Isten veled. El kell válnunk. Mind a kettőnknek jobb lesz így. Viseld gondját a babának. Elvittem volna, de nem akartalak tőle is megfosztani. Bocsáss meg nekem.”

Nagyon, de nagyon szomorú nap volt ez. A platánok ép így hullatták levelüket. Olyan kietlen volt minden. Azt hittem megszakad a szívem. Arra gondoltam, hogy megölöm magam. De itt voltál te. Mit tegyek? Dolgozni kezdtem. Az eset örökre kihullott kezemből a csapás után. Beálltam hátapidíjnak egy miniszteriumba. Dolgoztam érte, kit egy öreg asszonyhoz adtalak itt a házban. És azután lélekölő csendben multak az évek. Engem kineveztek, fokról-fokra emelkedtem oda, ahol ma vagyok, a számtanácsos-ságig. Az anyádnak pedig híre sem hallottam évekig. De a te tizenkettedik születésed napján fölkeresett. Ragyogott rajta a sok gyémánt, su-

hogott a selyem. Bocsánatért könyörgött, téged akart látni. Én pedig nem hallgattam meg. Hiába volt minden, elűztem, téged pedig elrejtettek. Az anyádból világhírű énekesnő lett, nagy vagyont szerzett, grófok, hercegek hódoltak előtte. Mindent elkövetett, hogy téged lásson, de hiába.

A mi sorsunk is javult ezalatt s épen az én tanácsosi kinevezésem napján kaptam a hírt, hogy az anyád meghalt Amerikában és nagy vagyont reád hagyta. Kerestek, kutattak, hiába. Eltitkoltalak és a nagy vagyon az amerikai szegényeké lett.

Én pedig neveltelek, fiam. Ma huszonnégy esztendő vagyok. Van tisztességes neved, szép állásod és néhány ezer forintod, amit én kupergattam össze számodra. Így cselekedtem én, fiam, mert nem tudtam másképp, huszonhárom évig egy percig sem.

Ezt a szomorú történetet pedig, úgy a hogy megesett, nem tudja senki, csak a halálra ítelt platánok egy száraz levele, amelyet itt őrzök e tárcámban, egyetlen emlékeül a menybeli boldogságnak, a pokoli kinszenvedésnek. Elporlad ez a levél is, aminthogy elmúlik, eltűnik minden, ez ucca, e ház, e hatalmas platánfák, minden, minden porrá lesz egykor, a sir is . . .

De mielőtt elhagyjuk ezt a hajlékot, hol születted és nevelkedted fiam, akartam, hogy megtudj mindent, hogy megfosztottalak az anyádtól, egy nagy vagyontól. És mindezt azért, hogy megtartsalak magamnak. Jól cselekedtem-e, rosszul-e, nem tudom. De hiszen te nem vagy gyermek, fiam, férfi vagy: itélj!

Justus.

Hangverseny.

Éljen Ramassetter emléke!

Ez a fölrás tekintett le ránk a sümegei kaszinó homlokfaláról az április hó 27-én tartott hangverseny alkalmával. É. Ott él lelkünk mélyén, a hála és kegyelet soha el nem hervadó virágaival körülfontva; él, megihlett bennünket és tette sarkal, hogy látható alakba öntsük szívünknek érzelmeit.

Ez érzelmeinek hatása alatt határozta el a sümegei kaszinó választmánya, érdemdús elnökeinek indítványára, hogy a Ramassetter-szobor alap javára hangversenyt rendez. E hangverseny április 27-én folyt le a kaszinó helyiségeiben. Minden ízében méltó volt városunk ez első társadalmi egyesületéhez és méltó annak a nagy embernek emlékéhez, akinek kultuszát ápolni mindnyájunknak szent kötelessége.

A hangversenyre a kaszinó nagy terme ünnepi díszítéssel. Amint beléptünk, tekintetünk annak a nagy embernek arcképére esett, akinek Sümege városa mindent köszönhet. A képet nemzeti színű fülkoszoru övezte, közepén az említett fölrás: *Éljen Ramassetter emléke!*

Ha e hangverseny a Ramassetter emlékének nyújtott hódolat volt, úgy ez a hódolat impozáns nyilatkozott meg. A kaszinó nagy termét díszes nagy közönség töltötte meg s az emlékek méltó volt az előadás is, amely magas színvonalon állott.

A helybeli állami reáliskola ifjúságának dalosköre nyitotta meg a műsort. Ezt az intézetet Ramassetter alapította, illő volt, szép volt, hogy résztvevett tehát ezen a hangversenyen. Mangoldnak *A filiszter* című humoros darabját adták elő valóban meglepő sikerrel.

Amint az ifjú dalosok elhagyták a pódiumot, kedves jelenség vonult eléünk. A bájos *Füzik* Lenke volt. Hosvaynak *Férjhez menjek?* monológiáját adta elő. Lebilincselte figyelemmel, gyakran élénk derűsége fakadva hallgatta a közönség a kedves előadót, akinek egyszerű, természetes az ifjú naiv leánya minden hangját ügyesen eltaláló előadása élénk tetszést aratott.

A zajos tapsok elhangzása után *Feleki* Lajos dr. és *Wiesinger* Károly Rossini *Tell Vilmos*nak nyitányát zongorázták azzal a kiváló technikával, amelyet már jól ismer a sümegei közönség. Majd *Unger* Kálmán fuvolán adta elő *Terschak* *Melancolie Hongroi* darabját, *Mejser* Mariska zongora kísérete mellett. A szépen sikerült előadást a közönség élénken tapsolta, újrátá, mire azután néhány szép magyar nővel kedveskedtek a publikumnak.

Ez méltó záradéka volt a műsor első részének. Most szünet következett. Utána az est egyik fénypontja nyitotta meg a második részt. *Fényay* Géza drné adta elő *Gabányinak* *As anya* című monológiáját. Remekszépen adta. A közönség szinte áhitattal várta minden szavát. Végül valóságos tapsviharral fejezte ki köszönetét a nyújtott élvezetért, mire nevezett urnó megtöltötte előadását s *Clair* Vilmosnak *As árvíz* című költeményét szavalta el hasonlóan nagy hatással.

Németh Erzsike most mutatkozott be közönségünknek először — mint cimbalom virtóz. Magyar népdalokat játszott. Volt is lelkesedés. A közönség alig akarta leereszteni a pódiumról — a harmadik újrátá után. Hiába, szívünkben hajtottak, vérünkben fakadtak azok a magyar népdalok, szövegek nekünk minden klasszikus zenénél, mert a magyar nép lelke, a mi lelkünk szől belőlük.

Most az est egyik legérdekesebb része, a hölgykar következett. Major J. Gyulának *Alkonyatkor* című darabját énekelte *Bárdi* György drné, *Kellemen* Károly drné, *Kovács* Elvira, *Mojzer* Mariska és *Takács* Eda. Igen szépen, szabatosan énekeltek, élénk elismerést arattak, amely szünni nem akaró éljenekben, tapsokban nyert kifejezést.

Ezután olyan élvezet következett a publikumra, aminőben még nem volt része. *Tóth* Ilonka (Mihályfáról) mutatta be, mily kitűnő hegedű játékos. Egész kis művész. Anber *Fra Diavolo*ját játszotta olyan remeken, hogy szinte bámulatra ragadta a közönséget. A zongora kíséretet *Feleki* Lajos dr. játszotta, Sümege nek — s talán a messze vidékeknek — legjobb zongoristája.

A hangversenynek méltó záró pontja volt az a férfikar, amelyet *Bánfi* Alajos, *Bíró* József dr., *Cherny* Béla, *Darnay* Kálmán, *Fuchs* Ede, *Pap* József, *Sugár* Jákó és *Unger* Kálmán alkották. Magyar népdalokat adták elő. De csak kettőt. A közönség bizony keveslette.

Ezzel vége volt a hangversenynek, amely valóban magas nívón állott s igazi szellemi élvezetet nyújtott a hallgatóknak. A közönség el is volt ragadtatva tőle s elismerése és hála jeleül még odaadó, lebilincselte figyelemmel hallgatta a műsor minden pontját, másrésztől zajos

éljenekkel, tapsokkal adózott az összes szereplőknek.

A hangversenyt tánc követte. Évek óta nem tapasztalt élénk jó kedvvel folyt ez világos virradtig. Most meg a tánora kész fiatalok, a mi derek cigányvajdánk, *Eitner* Jenő vezetésével aratta a babérokat.

Nyujtsunk azonban néhány pálmalevelet azoknak is, akik a hangverseny megteremtésében és ügyes elrendezésében fejtettek ki önzetlen munkásságot. Ezek között az elnökek, *Lukovich* Gábor drnak, aki ismét megmutatta, hogy a Kisfaludy alapította kaszinó vezetése méltó kezekben van.

Jelentv.

Népvándorlaskori arany ékszerek és egyéb sirleletek.

Irtá: *Darnay* Kálmán.

Felolvasatott Budapesten, április 30-án a tud. akadémia heti ülésében tartott archeologiai társulati ülésen.

Amilyen gazdag Sümege vidéke őskori leletekben, épen olyan szegény népvándorlaskori emlékekben. Két évtizedes kutatásom alatt a szorosán vett Sümege vidékén alig találkoztam hun, gót, avar sirleletekkel. Nem mondható ez el a népvándorlás kor végső szakáról, a honfoglalás koráról, melynek emlékei nem mennek ritkaságszámba. Hogy ne említsek többet a gyűjteményemben levő zalaszántói, hegymagasi, csitényi érdekes mellékletekkel ellátott lovas sírokon kívül, még e kort határozottan jellemző tizenegy darab kengyel és zablá került elő szórványosan Sümege és Csabrendeken.

E visszaesés már a római kor emlékein mutatkozik, amelyek sokkal gyérebbek, mint az őskori sirleletek, csak a szentgrót-polgárvárosi, csabrendeki, somlyói őstelepeken hagyott nevezetesebb nyomot néhány feliratos sírkő és egyéb leletekkel a római katonai civilizáció. Nem rakott sírt sír fölé, nem romanizálódott sem a tapolcai, sem a sziliget, sem a vidékünkön ismert több kelta telep, mely némi magyarázatát lel azon körülményben, hogy vidékünkhez nagyon közel feküdt egy nagyobb római kolónia, Mogentiana (Fenek), mely Savariával való összeköttetését a csehi-keszthelyi dűlőben fekvő és a sümegei határában, a városról nyugotra levő berkalmi kisebb táborhelyekkel tartotta fenn, míg *Cimbriana* felé a katonai ut irányát az általam néhány évvel ezelőtt felkutatott pusztadörögdi táborhely — hol egy Marsnak szentelt oltárkövet is találtam — jelöli meg. Így Sümege vidékét és annak kelta telepeit, miután e két római katonai utvonallal közé esik, nem érintette közvetlenül. Hasonló okok okodatoják meg azt a körülményt, hogy vidékünkön majdnem teljesen megszűnt a folytatatlanság a rómaiak uralmát követő népvándorlás korában. Mi természetesen is, mert a beözönlött néparadat, mely megtörte a rómaiak hatalmát, bizonyosan az általuk elpusztított, leigázott római kolóniák közelében vert tanyát, mely állítás mellett legfényesebben tanuskodnak Mogentiana közelében a *Lipp* Vilmos dr. által kiásatott keszthelyi és dobogói népvándorlaskori temetkezőhelyek ezernyi sírjai.

Videkünk népvándorlaskori első emlékeit ezelőtt egy évtizeddel Csabrendeken, szőlőforgatás alkalmával néhány szórványosan lelt vastárgy szolgáltatva. Ezek között első helyen áll az avar kengyel, melyet *Hampel* Régió Kork. Eml. Magyarhonban című művében bemutatott. E kengyelek becsét azon körülmény is emeli, hogy tisztán rozsdamentesek, a kitűnő edzésének fényes kék színét máig is megtartva. Nem mondható ez el egy harmadik hasonló kengyeltől, mely az elmúlt évben ugyancsak Csabrendeken került felszínre, de sokkal rongáltabb állapotban. A népvándorlaskor egy más alakú kengyelét szintén Csabrendeken leltem, melyhez közel hasonló kengyeleket *R. Zsille* és *R. Torrer* Karoling korabelinek vall, de hazánkban már a régibb századokban is használatban lehetett, mely feltevést megerősíti az a körülmény, hogy teljesen hasonló kengyelt *Lipp* dr. is adott ki a Keszthely városi sírmezőben. Határozottan Karoling korából való egy kupos tűskéjt, 6 cm. hosszú nyakkal ellátott sarkantyú, melyet szintén Csabrendeken, e területen leltem. E sorozatot még egy harci csákány, két szakálás sodrott száru nyílhegy, vas sarló és kapa és két hullámvonalas díszítésű, piros színű nagyobb cserép bögre egészíti ki. Míg a múlt években a csabrendeki ó-hegyen lelt első népvándorlaskori csontváz sir két filigrán művi arany függőt adott. E leleteken kívül *Lesence-Tomaj* és *Sziliget* néhány sírjának melléklete szolgáltatott népvándorlaskori emlékeket, melyeket alább bator leszek bemutatni.

Hogy vidékünk gyűjteményében levő szerény népvándorlaskori emlékeit összefoglalhatam, arra a kutatási körömtől ugyan távolabb

eső, de érdekes és gazdag dombovári népvándorlaskori sirlelet adott alkalmat, melyet ottani összeköttetésemnél fogva sikerült az elkallódástól megmentenem.

Az elmúlt év őszén a dombovári téglagyárban a földmunkások homok bányászás közben egy női csontváz sirra találtak, mely két arany függőt, nagy aranyozott ezüst fibulát, díszes ezüst övcsatot, csont fésűt, három nagy borostyán, piros és egy rovátkolt sárga agyag gyöngyöt és egy kisebb méretű szürke orsógombot szolgáltatott. Állítás szerint arany gyűrű is volt a leletben, de az a munkások kezén elkallódott.

A lelet két arany függője egymáshoz teljesen hasonló. A szétnyitható 80 mm. átmérőjű tömör aranykarika díszítésére tompított hegyű arany kockakeret szolgál, melynek háromszög alakú oldal keretel, ékű, talán granát betéttel tartalmazhattak egykor. A függők egyikénél a ruganyos tömör aranykarika, a kocka oldal lapjain levő rovátkás gyűrű által képezett kis mélyedésben forog és a kocka külön négyyszögű lapított tengellyel bír. Míg a másik függő aranykarikája egytűl a kockakeret tengelyével szolgál, amely körül forgatható. A függőpár sulya 22 gramm. Teljesen hasonló függőpárt ismerünk hazai leleteink közül a III-ik pusztabokodi sírből, azon csekély eltéréssel, hogy míg a pusztabokodi függők kockalapjai egyszerű négyzetet mutató kerettel bírnak, addig a dombovárinál a felületül szolgáló négyzet keretek mindegyike két egymást keresztező rudaeskával apró háromszögrek van osztva. Közel hasonló, de sokkal díszesebb a perjámosi sirlelet arany függőpárja, melynek karikája sodrott díszítésű és a tompított hegyű kockakeretek összeszögölésénél három egymásra helyezett gömböcskével van ellátva és a keretekben máig is benn láthatók a granát lapocskák. A nemzeti muzeum még egy hasonló aranyfüggőt bír, de lelhelye ismeretlen.

A lelet második becses darabja az aranyozott ezüst fibula, melynek háromszög alakú fejlemezét s hosszukás ötszögös lábfelezését ívhajlású sima nyakrész köti össze. A háromszögű fejlemez gömböcskékben végződik és felületén a díszítést az ívben hajló oldalcsátrak mellett elhelyezett háromszögű mélyített vésetek szolgáltatják, míg a vésetek közti növénylevél alakú középső mű apró pontozott díszítéssel vannak ellátva. Hasonló vésetek ékítik a fibula lábfelezését és a közepén végigfutó bordaszerű kiemelkedésen szintén bevert pontozatokat látunk. A fibula sodronytűje hiányzik és ívhajlású nyakánál nyilván a találok vigyázatlansága következtében ketté van törve. Teljesen hasonló, de bronz fibulát bír a nemzeti muzeum ismeretlen lelhelyről, melynek azonban sokkal egyszerűbb, kezdetlegesebb a díszítése. A dombovári ezüst fibulám díszítéséhez hasonló bemélyített háromszögös díszítést mutat a szabocsényei zalkodi sirlelet ezüst övcsatja is. A fibula 110 mm.

Talán ornamentikus szempontból a legbecesebb a sirlelet ezüstműből készült övcsatja. Az övcsat három részből áll: és pedig a karika, a csat pecek, (mely azonban erről hiányzik) és a díszes csattartó részből. A csatkarika köralakra hajlított tömör ezüst rudból készült, mely azonban szög alakban lapított oldalán körbe futó bemélyített rovátkákat mutat, míg felületén és fenék részén cik-cak mélyítések látszanak. A csattartó részt ötszögű keret fogja körül és a csucsban való összeszögölésénél jobbra és balra hajló madárcsőr alakú díszítéssel bír. A keretben foglalt ötszögű mező díszítése stilizált nőfejet mutat, ezt fogja körül a jobbra-balra kunkorodó, növényvidéket utánozó kiemelkedett díszítés. Mint a fibula, mint az övcsat hátlapján vaszorsda foltokat mutat.

Ezen övcsathoz hazai leleteinkből közel hasonló alakú bír a magyar nemzeti muzeum aranyozott bronzból, mely azonban némi eltérést mutat azáltal, hogy a görbe csőrű madáridom nemcsak a csattartó csucsba szögölését díszíti, hanem az egész ötszögű keretét körülveszi. Közel hasonló ezüst övcsatot ismerünk még a szécsényi leletből *Pintér* Sándor gyűjteményében, ez azonban a görbe csőrű madárfej helyett, nyakra hajló hattyúfej díszítéssel van ellátva. A dombovári övcsat hossza 120 mm.

E sir mellékleteihez tartozik még egy fehér csontból készült sűrűfogu hajfésű, melynek félhútu csontpántja négyyszögű futó vonaldíszítéssel mutat és négy bronz szageccsel nyert a fésűhöz erősítést. Hasonló fésűk nem mennek ritkaságszámba, ismerünk ilyeneket a berényi, nemkülönben a keszthelyi és fenéki sírmezőkben is.

A dombovári sirleletet még három nagyobb korongalaku borostyán gyöngy, egy hasonló alakú élénk piros és egy dinnye gerezdjét utánozó szürke agyag gyöngy egészíti ki. Borostyán gyöngyöket ismerünk nagyobb számban a keszthelyi sírmezőkön kívül, a perjámosi (Torontál m.) és a szécsényi leletekből is. A sirlelet utolsó és leg-

kisebb igényű darabja egy finomabb kidolgozású szürke agyag orsógomb, amely körgyűrű alakot mutat.

Az itt bemutatott sirlilet korban legközelebb áll a bokodi sirlilethez, tehát kora hozzávetőleg az V-ik század végére tehető. (Folyt. köv.)

Sümege számadása 1900-ról.

Városunknak a múlt évről szóló számadása megjelent. Közöljük belőle a következő részeket:

A) Bevétel: Pénztári maradvány 351,40, községi pótlék hátralék 1899. évről 4589,12, községi pótlék tulfizetés 1146,67, községi pótlék f. évi kivetés 22919,94, földbér hátralék 1899-ről 1019,—, földbér folyó évre 2424,60, lakbérékből 56,—, vásári helypénz 2436,—, vágóhid bérlet 287,50, vágóhid szemledij 338,50, mészkenemence bér 1450,—, kavicsbányabér 80,—, homokbánya bér 20,—, regále váltáság hátralék 1899. évről 744,74, regále váltáság folyó évre 1489,48, vadászati jogbérlet 932,—, lámpa alap kamatja 48,—, alapítványok kezeléséből 1218,37, elemi iskolai tandijakból 1242,87, végrehajtási díjakból 324,35, erdei bevételek 9362,—, téglagyári bevétel 9689,86, alreáliskolai alap kamataiból 5012,64, ipariskolai segély 953,94, rendkívüliekből 946,47, mezőgazdaság 585,—, adóvisszatérítés 339,07, borfogyasztási adóból 10193,59, huszfogyasztási adóból 2821,48, fogyasztási adó kezeléséből 590,—, közegészségügyi alap 14,—, szegény alap 37,—, mezőőrök díja 2000,—, összesen 85664 k. 09 fillér.

B) Kiadás: Állami egyenes adó 2976,14, törvényhatósági pótlék 155,66, törvényhatósági utadó 239,48, illetékegyenérték adó 348,88, jegyzői nyugdíj 60,—, elemi iskola 12246,87, ipariskola 1448,—, adósságok kamataira 3840,—, adósság törlesztésére 3000,—, irodai kiadások 596,19, erdei kiadások 3859,86, világítás 629,80, építkezés és épületjavítás 1509,88, tisztviselők és szolgák fizetése 7127,80, szolgák ruházata 719,—, mezőgazdaság 805,20, lelenc ápolás 1544,67, állami utfenntartás 128,—, reáliskolai hozzájárulás 8000,—, rendkívüliek 2140,25, téglagyár 7783,36, vásári helypénz tőkésítés 2436,—, vásári helypénz III. részlet és kamat 3440,—, fogyasztási adóban 10800,—, községi pótlék hátr. leírás 998,21, községi pótlék múlt évi tulfizetés 1424,06, községi pótlék hátralék 2842,49, földbérhátralék leírás 22906/900. sz. rend. 20140, földbérhátralék leírás 1406,—, regále kötvény kamat hátralék 744,74, mezőőrök fizetése 2000,—, pénztári maradvány 212,15, összesen 85664 kor. 09 fillér.

C) Alapítványok: Ramassetter Vince és neje K. Zs.: főreáliskolai alapra 124449 14, főreáliskolai ösztöndíjra 7110,78, alreáliskolai alapra 93747 54, alreáliskolai könyvbizterzési alapra 2118,73, felsőleányiskolára 90292 68, kisdodovodára 20000,—, ipariskolai oktatás alapra 1047,32, ipariskolai rajzoktatás alapra 2025,46, kórház alapra (nyilvános jellegű) 12841,08, szegény alapra 3000,—, kiházasítási alapra (erénydíj) 4217,03, cselédösztöndíj alapra 1646,46; Kovács Sándor reáliskolai ösztöndíj alapra 1000,—; Gerzso János reálisk. ösztöndíj alapra 400,—; Kohn Ignác reáliskolai ösztöndíj alapra 200,—; Sümegei izraelita négyesület reáliskolai ösztöndíj alapra 200,—; Egyesek: reáltanári nyugdíj alapra 6505,63, reáliskolai tápintézet alapra 526,68, kolera árva alapra 2791,99; Sümegei Népbank el. isk. könyvbizterz. alapra 780,—, kórház alapra 525,32; Géfin János el. isk. könyvbizterz. alapra 168,—; Sümegei takarékpénztár elemi iskolai könyvbizterz. alapra 1637,02; Barcza Sándor el. isk. könyvbizterzési alapra 400,—; Kisfaludy Sándor, el. isk. ösztöndíj alapra 300,—; Nikola Ádám, el. isk. ösztöndíj alapra 200,—; Hertelendy György elemi iskolai ösztöndíj alapra 800,—; Hertelendy Milkovics Mária, el. isk. ösztöndíj alapra 2000,—; Domján Paula, kórház alapra 3200,—; Paár Istvánné, kórház alapra 1000,—; Adólevelekben: kórház alapra 1070,26, szegény alapra 160,—; Szelestey Rózália, kórház alapra 200,—; Paár Terézia, szegény alapra 1700,—; Kiss Erzsébet, szegény alapra 400,—; Rosty Julia, szegény alapra 800,—; Tóth Györgyné, szegény alapra 600,—; Zoob Péter, Zoob (karmacs) alap 852,13; Sümegei nagyközség: Kisdodovoda tartalék alapra 689,84, Ramassetter szoboralapra 4927,36, szegény alapra 1838,92, torna alapra 22,47, mezőrendőri alapra 85,05, közegészségügyi alapra 25,33, utadó alapra 80,18, peronoszpóra elleni védekező alapra 89,85, tűzoltó alapra 11,69, községi munkás segély-alapra 41,—; összesen 401124 k. 94 fillér.

D) Vagyon: Regále váltáság kötvényben 33100,—, Dunántuli h. é. vasút részvényekben 16000,—, Adólevelekben egyeseknél 800,—, tűzoltó testületnél tőke 3600,—, ennek 8 évi 5% kamata 1440,—, építészeti alap a Népbankban 889,76, helypénzszedési jog 40000,—, hét ház

1., 41., 97., 132., 371., 372. és 373. sz., 1276 kat. hold és 257 öl² erdő, 40 kataszt. hold és 988 öl² szántóföld, 8 kat. hold és 583 öl² rét, 80 öl² kert, 2 kat. hold és 439 öl² faiskola, 688 kat. hold és 144 öl² legelő, 124 kat. hold és 1238 öl² kőfejtő, városi téglagyár 14000 öl² teljes felszereléssel, egy vágóhid, összesen 95829 k. 76 fillér.

E) Teher: Kisdodovodának 20000,—, főreáliskolának 20000,—, alreáliskolának 18000,—, takarékpénztárnak 9000,—, a helypénz szedés jogáért 34000,—, összesen 101000 kor.

Forgácsok.

A városnak 1900-ról szóló számadásából látjuk, hogy az önk. tűzoltó-egyesület 3600 k. tőkével és 1440 k. kamattal adósa a városnak. Boldog utódok! Nektek nem kell majd a 60—70%-os községi pótlék alatt nyögnötök. A tűzoltók adóssága akkora olyan horribilis összegre emelkedik, hogy nem csupán a községi pótléket futja, hanem bizonyos kvótát szét is osztanak a lakosok között.

Én meg azt mondom, hogy legjobb lesz azt a vagyont törölni. Ennek fejében mondják ki, hogy az egyesület háza és felszerelése az esetleges fölösztás esetén a várost illeti. Így azután kvittek lesznek. Mert azt az adósságot a nagy harang igen, de az önk. tűzoltó-egyesület soha meg nem fizeti.

Az amerikai jenkik ide-odatologatják a nagy palotákat. Eljöhethének Sümege is és tovább tolnathatják a *Korona szállót* — valahová Píripócsra.

Rebmenachem Cicesbeiszerné küldte be ez átkozódást: Ötözködjél esti toalettbe, fényesbe és ülj be a Korona nagytermébe hangversenyre. (A lámpakoromtól úgy jössz ki, mint egy kisebb kiadású — kéményseprő).

Elmúlt Szent-György napja. Megtörténtek a nagy hurcolkodások. Csak a Koronából nem hurcolkodott ki senki.

Ha a Koronában valami nagy céció van, pl. hangverseny, csak akkor vagy vendég, mikor a fizetésre kerül a sor. Megelőzőleg piucér vagy, kiszolgáló családodat és magadat, különben nyelheted az — éhköppöt.

A Koronában is van valami szép és becsülésre méltó. A neve.

Bárd.

H I R E K.

— **Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.**

— **Megyegyűlés.** Zala vármegye törvényhatósági bizottsága 1901. május 13-án és folytatva rendes közgyűlést tart. A tárgysorozat 91 pontból áll. E gyűlésen járásunk főszolgabírája a városunk kezelésében álló alapítványokról szerkesztett alapító leveleket, továbbá *Hetyefő* községnek a vadászati jog bérbeadására vonatkozó határozatát megerősített végett beterjeszti.

— **Rekvium.** Ramassetter Vincéért tartandó rekvium május 10-én reggel fél nyolckor lesz a plébánia templomban.

— **Közgyűlés.** Sümege képviselőtestülete ma, május 5-én délelőtt 10 órakor rendes tavaszi közgyűlést tart. Főtárgya az 1900-ról szóló városi számadások előterjesztése és jóváhagyása lesz.

— **A sümegei kaszinó választmánya** május 3-án gyűlést tartott. Ezen *Sümegei Tivadar*, mint az április 27-én rendezett hangverseny pénztárosa beszámolt az anyagi eredményről. A bevétel összesen 567 k. 70 f., a kiadás 247 k. 83 f. volt, a tiszta jövedelem tehát 319 k. 87 f. Ez összeget a kaszinó elnöke a Ramassetter-szobor pénztárába utalta be.

— **Tanítógyűlés.** A sümegei róm. kat. tanító-kör rendes tavaszi közgyűlését Sümegeben május 1-én tartotta meg. A gyűlés *Németh János* egyházi és *Bánfi Alajos* világi elnök vezetésével folyt le. Résztvettek benne az összes tagok. A gyűlést *Éles Károly* IV. oszt. tanító tanítása nyitotta meg. Tárgya: a tizedes törték osztása tizedes törtéttel. A tanítás után *Bánfi Alajos* üdvözölte a kör tagjait, megtette a letelt féléről szóló jelentését, üdvözölte *Horváth Ilona* sümegei felsőleányiskolai tanítónőt és *Pap Józsefet*, mint új tagokat, majd tudatta, hogy *Vattay Viola* Deákiból eltávoztván, a körből kilépett. *Vendel Jánosné* a jegyzői tisztról lemondott. *Helyére Pap Józsefet* választotta meg a kör. A jegyzőkönyv hitelesítésére *Csigó Mária* és *Károlyi János* tagokat jelölték ki. A középpontból érkezett tételek megbeszélése után *Cherny Mariska* igen érdekes felolvasást tartott a helyesírás tanításáról. A le-

kötött figyelemmel hallgatott felolvasást élénk eszmecsere követte. Ezután *Pap József* a felle-nyesztés tanításáról tartott szép felolvasást, amelyben nem egy helyes praktikus eszmét pendített meg. Az előadónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés. A jövő őrésen gyakorlati tanítás tartására *Vendel Jánosné*, felolvasásra *Horváth Ilonát* kéri föl a kör. A Veszprémben tartandó képviselői gyűlésre a világi elnök mellé *Pap Józsefet* választotta meg a közgyűlés s nekik 6—6 koronát szavazott meg költségük némi pótlásául. *Matics Ignác* szegény özv. tanítónéának 8 koronát adnak. Egyéb tárgy nem volt, mire a világi elnök megköszönte a tagok érdeklődését s a gyűlést eloszlatta. A gyűlés után *Németh János* vendégszerető asztalánál gyűltek egybe újra a tagok. A kitűnő ebéd, a kedves házigazda lebilincselő figyelmessége és ismert vendégszeretete, úgy az elhangzott szép tósztok kellemes délutánt teremtettek az iskolaügy munkásainak.

— **Köszönetnyilvánítás.** A sümegei kaszinó által f. évi április hó 27-én a Ramassetter-szoboralap javára rendezett hangversenyen közreműködő urhölgyeknek, uraknak és a rendezőbizottság tagjainak a kaszinó nevében mély háláját és köszönetét nyilvánítja *Lukonich Gábor* dr., elnök.

— **Eljegyzés.** Hertelendy és vindornya-laki Hertelendy József és neje született *Kucinic Elvira* örömmel tudatják *Ilona* leányuknak szünetes és káros-vaszkai Szadeczky Gézával történt eljegyzését.

— **Felülfizetés.** Sümegeben 1901. április 27-én a Ramassetter-szoboralap javára rendezett hangverseny alkalmával felülfizettek: *Eitner Sándor*, *Tarányi Ferenc* (Nyírlak), *Németh János* 20—20 k., *Lukonich Gábor* dr., *Darnay Kálmán* 10—10 k., *Bárdi György* dr. 8 kor., *Hetyey Károly* 6 kor., *Luiszer Lajos*, *Barkóci Károly*, *Fischer Ignác* dr., *Vastag János* (Tapolca), *Glazer Sándor* (Tapolca) 5—5 kor., *Zschieche József*, *Kohn Ignác* (Csabrendek), *Takács Jánosné*, *Ley József* (Tapolca), *Takács Eda* 4—4 kor., *Sümegei Tivadar*, *Szűts Pálné*, *Németh Lajos*, *Kellemen Károly* drné, *Kellemen Károly* dr., *Mojzer Mariska*, *Dervarics István*, *Pintér Lajos* (Deák), *Füzik Gyula* és *Krisztinkovich József* 3—3 kor., *Semetke József* (Gógánfa), *Gombár Józsefné*, *Csigó Mária*, *Biró József* dr., *Szabó Lajos* (Gyömrő), *Dauschek Gyula*, *Bricht Viktor*, *Aschenbach Gusztáv*, *Reich Vince*, *Kronberger Jakab*, *Vendel János*, *N. N.*, *Vida János*, *Gaal István*, *N. N.*, *Eitner Jenő*, *Kovács Irma* (B-Sellye), *Talabér Károly*, *Horváth János*, *Kisfaludy Tivadar*, *Zathurecky Márton* (Zsigmondháza) és *Rédey Lajos* 2—2 kor., *Horvát Gábor*, *Geiger János*, *Messzer Jakab*, *Apfel Géza*, *Kovács Vilmos*, *Német Lajos*, *Epstein Ödön*, *Kohn Izidor*, *Márkus Ignác*, *Nyers Imre* (Z-Szántó), *Orbán István*, *Láng Sándor*, *Würzburger Sándor*, *Szita Román*, *Halz Jenő*, *Kohlman Miksa*, *Kovács Zsigmond* és *Lengyel Máttyás* 1—1 kor., *Varga Gyula* 60 fill. Összesen 231 k. 60 fillér. A szíves felülfizetők fogadják a Kaszinó választmányának hálás köszönetét.

— **Köszönet.** Május 2-án névnapon megjelent társaság megemlékezett a sümegei szegényekről és szent Antal perselye számára azonnali összegyűjtött 48 korona 44 fillért. Az adakozók nem engedték meg neveik közlését, de tudja a jó Isten, kihez felemelkedik a segélyben részesülő szegények imája. Ez önként felajánlott kegyes adományért hálás köszönetét nyilvánítja *Németh János*, plébános.

— **Jótekonyság.** Özv. *Matics Ignác* szegény tanítónéának a helybeli vörös-kereszt-egyesület 4 koronát utalványozott, *Szabó Béla* zala-vári tanító, mint a keszthely-sümegei róm. kat. tanítókör elnöke 14 k. 72 fillért küldött, mint a tavaszi közgyűlésen megajtott gyűjtés eredményét, a sümegei kör pedig 8 koronát szavazott meg, amihez egyesek még 5 korona 90 fillért adtak össze.

— **Hirtelen halál.** Váratlanul egy ifju szép asszony életét oltotta ki könyörtelen kézzel a halál. *Beldicky Kálmán* helybeli pékmesternek neje május hó 3-án összerogyott s menten meghalt. A szerencsétlen véget ért kedves asszony még csak 23 évet élt. Halála, amely összetörte szerető férjének szívét, városszerte mély megdöbbenést s igaz részvétet keltett.

— **Erdőőri szakiskola tul a Dunán.** A dunántúli megyék erdészete érdekében *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy a Dunántul erdőőri szakiskolát létesít. Az iskolát még ez év őszén vagy a jövő év tavaszán föl is építik. A dunántúli városok valóságos versengenek, hogy ez új intézményt elnyerjék. A legalkalmasabb az új gazdasági intézet létesítésére a Bakony vagy a Muraköz vidéke.

— **Új kereskedelmi és iparkamara.** Régi óhaja már Szombathely városának, hogy kereskedelmi és iparkamarai székhely is legyen. Ez a közel jövőben meg is fog valósulni, még pedig olykép-

pen, hogy az új kamara hatáskörébe fog tartozni Zala és Vas megye, a győri kamarába Fejér és Győr megye, a soproni kamarába pedig Veszprém és Sopron megye. A pécsi kamara területe régi állapotban marad.

— **Két gyermek szerencsétlensége.** Janics József eszabrendeki mészáros hurcolkodott a léten. A bagázsias szekér után két kis gyermek haladt: Karsai Pistike és Sümegei Lacika négy éves fiúcskák. A szekérről egyszer csak egy nehéz mészáros törzsök leesett s mindkét gyermeket elütötte. A kis Karsai Pistike az ütést következében oly súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy belehalt. A kis Lacikát fején sérlette meg a törzsök, szintén oly súlyosan, hogy alig épül föl. A hatóság a vizsgálatot megindította.

— **Megint veszett kutya.** Valóságos évadja a veszett kutyáknak. Április 30-án Zala-Erdődön kóborolt egy s 5 kutyát megmárt. Azután átszaladt Eötvös pusztára s ott is megharapott egy ebet. Itt azután a pásztorok agyonütöttek s megfűstölték, már mint a babonás szokás előírja. Sugár Jákó állatorvos konstatálta, hogy a kutya veszett volt. A kellő ovóintézkedéseket elrendelték.

— **Az új menetrend miatt.** A május elsején életbe lépett menetrend szerint Sümegeől Ukk felé a vonat már 6 óra 13 perckor indul. Ennek következtében a helybeli postahivatal figyelmezteti a közönséget, hogy három negyed hat előtt földjára postai küldeményeit, mert az indítás pontosan az említett időben történik.

— **Tűz.** Nyírádon április 30-án tűz ütött ki. A nagy szélvészben csakhamar hat ház lángokban állott. Ezeket kívül még több melléképület is a lángok martalékául esett. A népet a tűz keletkezésére páni félelem fogta el, mert azt hitte, hogy a nagy szélben az egész falu porrá ég.

— **Legjobb orvosság.** Mindazok, kik gyombráj, étvágytalanság, rossz emésztés, májfájdalmak, köhika, vérszegénység, ideges fogfájásban szenvednek, használják a világhírű *Pserhofer* vértisztító labdacsokat, melyek teljesen ártalmatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és a legelsőrangú orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálatot véltünk tenni t. olvasóinknak, ha e kitűnő szert b. figyelmükbe ajánljuk. 1 tekercs mely 6 doboz a 15 labdacso 105 frt. — A pénz előleges beküldése után 1 tekercset 1.25 frtért, 2 tekercset 2.30 frtért, 3 tekercset 3.35 frtért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerészre Bécs, I. Singerstrasse 15.

— **Vasuti menetrend.** A május 1-től érvényes vasuti menetrendet az érdeklődők lapunk kiadói hivatalában megtekinthetik.

— **Figyelmeztetés.** A német postaigazgatástól nyert értesítés szerint a német mozgópostákhoz még most is nagy számban érkezik Magyarországból eredő s főleg Belgium, Nagy Brittanía, Németalföld, az Amerikai Egyesült Államok és Kanadába szóló 25, illetve 10 fillér helyett 20, illetve 5 fillérrel, tehát elégtelenül bérmentesített levél, illetve levelezőlap. Ezzel a címzettek bizonyára akaratlanul abba a hátrányos és kellemetlen helyzetbe jutnak, hogy a hiányzó rész kétszeresét kell megfizetniük, ha a levél, illetve levelezőlap birtokába kívánnak jutni. E hibás bérmentesítés annak a körülménynek tulajdonítható, hogy a közönség a múlt évi január hó 1-vel életbe lépett tarifális változásokat még most sem veszi figyelembe. A közönség tájékoztatására ez alkalomból ismételtül közöljük, hogy Ausztria, Bosznia, Hercegovina és Németországgal való forgalomban egy egyszerű 20 grig terjedő levél díja 10 fillér, a levelezőlap díja 5 fillér, Szerbia és Montenegróval való forgalomban egyszerű levél díja 15 grig 10 fillér, a levelezőlap díja 5 fillér. Svajcra: levél 20 grig 25 fillér, levelezőlap 10 fillér. Végül egyéb külföldi országokba egy egyszerű levél díja 15 grig 25 fillér, a levelezőlap díja 10 fillér.

— **A „Tanítók Háza” iparcikkai.** A *Ferenc József Tanítók Háza* most már két hazai iparcikk jövedelmét: a *Tanítók Háza gyufája* és a *Tanítók Háza szappanját*. E két iparcikk központi raktára e hó elején nyílt meg Budapesten, *VI. Lávár-ucca 12. szám* alatt. A forgalomba kerülő szappan, házi mosó színszappan, a legfinomabb minőségben és mégis jutányos áron. Ha a tanítóság és a nagyközönség országosra felkarolja e két iparcikkot, a *Ferenc József Tanítók Házát* fontartó *Eötvös-alapnak* nagy jövedelme lehet ezen a révén, abból ítélve, hogy egyedül a gyújtó a kezdet első néhány hónapjaiban központi raktár nélkül 1500 koronát jövedelmezett a Tanítóság jótékony céljaira. Az *Eötvös-alap* elnöksége arra kéri különösen a tanítókat, az iskolába járó gyermekek szüleit és a nagyközönséget, hogy karolják föl e két iparcikkot, annál egyébiránt hazai ipart is támogatnak.

Kérjük ezeket minden üzletben s csak az e nevű cikkeket fogadják el és használják. Ajánlja minden tanító barátainak, ismerőseinek, rokonainak, tanítványainak s azok szülőinek a tanítók gyújtóját és szappanját, — erre kéri a tanítókat az *Eötvös-alap* elnöksége s ennyit a tanítók, saját érdekeikről lévén szó, meg is tehetnek. Reméljük, hogy derék hazafias magyar kereskedőink is támogatásukba veszik ezt az igen nemes, magasztos és humánus törekvést. Az *Eötvös-alap*, mely egyike hazánk leghumánusabb egyesületeinek, megérdemli, hogy a tanítókon kívül a nagy közönség is támogassa. Ajánljuk t. olvasóink b. figyelmébe a *Tanítók Háza gyufáját* és a *Tanítók Háza szappanját*.

— **A szerencse.** Nincs a világon senki, aki ne szeretne szerencsés lenni. Az egyik a jövődelme gyarapodásában, a másik a kényelmes életmódban, a harmadik a gyermekei neveltetésének sikerében, más viszont a jó hivatali állásban veli fellelő szerencsét. Nagyon gyakran halljuk a társaságban, hogy a szerencsét keresők igényei nem túl magasak és azon törik a fejüket, hogy hogyan és miképp tudják üstökön ragadni a szerencsét. Azt a szerencsét, mely vagyont, pénzt jelent, mert hiszen a szerencse fogalma nem is más, mint sok, nagyon sok pénz. És mily kevés azoknak a száma, akik a szerencsét helyes uton keresik. Keresik itt is ott is és sehol sem találják. Pedig oly egyszerű a módja ennek, hogyha helyesen fogjuk föl a sors játékát, hogy a ma még szegény ember holnap már gazdagságra ébredhet. Az osztálysorsjáték mindenkit egyforma szerencsével kecsegtet, ha kellő kitartással veszünk abban részt és bizony nagyon sok ember ennek a nálunk most már meghonosodott lottónak köszönheti szerencséjét. Ez a sorsjáték, mely egy napról a másikra gazdaggá tehet bárkit. És ha a Török A. és Tsa. bankházát (Budapest Váci-körút 4/a, Muzeum-körút 11., Erzsébet-körút 54.) mely hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete, mint szerencsés bankházat említjük fel, tesszük ezt azért, mert rövid idő alatt körülbelül 5 millió koronát fizetett ki szerencsés vevőinek, úgy, hogy bátran elkereszelheted a bankházát „Szerencsés háznak” Ennél fogva bizalommal vásárolja sorsjegyeit Török A. és Tsa. bankházánál.

— **Balatonon kocsonyázott fogas nagy doboza** 1 frt 80 kr., kisebb 1 frt 25 kr. Együttal felhívom a t. közönség figyelmét az ementáli, groi, imperiál és sárvári romador sajtókra, továbbá a lipői és juhturóra, melyek üzletben 1/2 és 1 kilós bödönökben is kaphatók. Vasárnap, hétfőn, kedden és szerdán friss szombathelyi frankfurter, pariser és szafaládé kapható. Ezenkívül állandóan tartok friss töltésű *Regedei, Mohai, Petánci, Gieszhübl mattoni, Rohitsi Templom forrás, Szaladótor, Karlsbadi, Király és magyar selters, Kiszingeni Rákócy forrás* savanyu és *Hunyadi, Arany F., Erssébet és Paula* budai keserűvizeket. *Berecky Gyula, Sümege.*

— **A legizetesebb asztalíviz a Kristály Szent Lukácsfürdői hegyiforrás,** melyet, mint egészséges ásványvizet több száz orvos ajánl.

Hirdetmény.

Szócs község határában gyakorlandó vadászati jog 1901. évi augusztus hó 1-étől 1907. évi augusztus hó 15-ig terjedő 6 évre **Szócs község hazánál f. évi május hó 28-án d. e. 10 órakor tartandó nyilvános szóbeli árverésen** bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a község bíró hazánál megtekinthetők.

Szóczön, 1901. április hó 30-án,

Molnár József,
körjegyző.

Inhof György,
bíró.

552. Hirdetmény.

Prága község előjárósága közzéteszi, hogy a községi vadászterület 1901. évi augusztus hó 1-től 1907. évi július 31-ig terjedő időre **Prágán, a községi bíró hazánál a f. évi május hó 21-ik napján délután 2 órakor megtartandó nyilvános árverésen** a legtöbbet ígérőnek bérbeadni fog.

Az árverési feltételek Bazsin, a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Prágán, 1901. évi április hó 30-án.

Zabó Ferenc,
körjegyző.

Varga Gyula,
bíró.

552. Hirdetmény.

Bazsi község előjárósága közzéteszi, hogy a községi vadászterület 1901. évi augusztus hó 1-től 1907. évi július hó 31-ig terjedő időre **Bazsin, a körjegyzői irodában a folyó évi május hó 29-én délután 2 órakor megtartandó nyilvános árverésen** a legtöbbet ígérőnek bérbeadni fog.

Az árverési feltételek Bazsin, a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Bazsin, 1901. évi április hó 30-án.

Zabó Ferenc,
körjegyző.

Lenner Károly,
bíró.

552. Hirdetmény.

Csehi község előjárósága közzéteszi, hogy a községi vadászterület 1901. évi augusztus hó 1-től 1907. évi július hó 31-ig terjedő időre **Csehin, a községi bíró hazánál a folyó évi május hó 30-án délután 2 órakor megtartandó nyilvános árverésen** a legtöbbet ígérőnek bérbeadni fog.

Az árverési feltételek Bazsin, a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Csehin, 1901. évi április hó 30-án.

Zabó Ferenc,
körjegyző.

Kelemen József,
bíró.

Hirdetmény.

Gyepükaján község vadászterülete az 1901. évi augusztus hó 1-től számítandó 6 évre **Gyepükajánban, 1901. évi május hó 25-én délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen** bérbeadni fog.

Az árverési feltételek a káptalanfai körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Gyepükaján, 1901. április hó 23-án.

Ley János,
körjegyző.

Szabó Ferenc,
bíró.

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria. Feltalálója a csúsz és köszvény-ellenes vértisztító teának.

Vértisztító csúsz és köszvény ellen

Hogy jelen alkalommal a nyilvánosság elé lépek, teszem ezt azért, mert 1-ször kötelességemnek tartom, hogy Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neunkirchenben, köszönetemet nyilvánítsam azon szolgálataiért, melyekkel fájdalmas köszvényemet vértisztító teájával enyhítette; 2-szor azért, hogy mindazoknak figyelmeztetést, kik köszvény és csúszban szenvednek, e kitűnő teára felhívjam.

Lehetetlen a fájdalmat leírni, mit 3 év óta időváltozásoknál szenvedtem és amelyektől semmiféle gyógyszer, sem pedig a Badeni kénfürdőt használata nem mentett meg. Éjszaka nem tudtam aludni, étvágyam szemléltomást csökkent és testi erőm is megfogyott. Fentemlített tea 4 heti használata után fájdalmaim elmúltak, sőt 6 hét óta a teát nem iszom, mégis bajomat megszüntnek és testi erőmet javultnak mondhatom. Akik hasonló bajban szenvednek, forduljanak e kitűnő teához, és bizton hiszem, hogy Wilhelm Ferenc urat örökké áldani fogják.

Teljes tisztelettel

II. Butschin-Streitfeld gróf
főhadnagy neje.

Scharpf Jenő fogműterme biztosan található f. é. május 11-től 18-ig Sümege, a nagyvendéglőben.

MŰFOGAK anélkül, hogy a gyökereket el kellene távolítani szájpaddás nélkül is, javításokat eltörött fogsoron stb. Kautschuk-, arany- v. platinában. Felvilágosítás díjtalan.

549. Hirdetmény.

Sárosd község 1890 kataszteri hold kiterjedésű vadászterülete

Sárosdon, 1901. május 15-én délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen (6) hat egymásutáni évre haszonbérbe adni fog.

A feltételek alóliirt körjegyzőségél megtekinthetők.

Galsa, 1901. évi május hó 1-én.

Rohrer János,
körjegyző.

549. Hirdetmény.

Galsa község 1058 kataszteri hold kiterjedésű vadászterülete

Galsán, 1901. május 15-én délután 3 órakor tartandó nyilvános árverésen (6) hat egymásutáni évre haszonbérbe adni fog.

A feltételek alóliirt körjegyzőségél megtekinthetők.

Galsa, 1901. évi május hó 1-én.

Rohrer János,
körjegyző.

HIRDETÉSEKET

jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

GYOMOR BETEGEKNEK!

Mindazoknak, — kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, éretlen gyümölcs, nehezen emészthető forró vagy hideg ételek evése vagy a rendetlen életmód által

gyomor-fájás, gyomor-görcs, gyomor-lob, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban szenvednek, — ezen jó házi szer, melynek kitűnő hatását már számos éven át kipróbálták, a legmelegebben ajánljuk. E házi szer az ismert

EMÉSZTŐ- és VÉRISZTÍTÓ-SZER, a

HUBERT ULRICH-féle „NÖVÉNY-BOR“.

Ezen növény-bor kiváló gyógyhatású növényekből és jó borból lesz készítve, midáltal az ember emésztési szerveit föléleszti és erősíti, anélkül, hogy hashajtó szer volna. — A növénybor a vérkeringési akadályokat eltávolítja és a vért a betegség előidéző anyagokból kitisztítja. Azonkívül hatásoson elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a növénybort kellő időben használatba veszik, a betegségeket már csirájukban megfojtja. Ezért ne mulassza el senki e növénybort más, egészsetlen szereknél előnybe részesíteni. Betegségek, mint fejfájás, bűzös felfújódás, gyomorégetés, rosszullét hányással, mely baj idült gyomorbetegeknek nagyobb mérvben szokott fellépni, sok esetben néhányszor való ivás után gyógyíthatnak.

Székszükkülés és ennek kellemetlen következményei, mint kólika, szivdó- és erekben (aranyeres fájdalom) növényborom által gyorsan és sikeresen fájdalom nélkül gyógyíthatnak. A növénybor a rossz emésztést megszünteti, az emésztő szerveket föléleszti és a gyomorban levő ártalmas anyagokat könnyű meghajtás által eltávolítja.

A soványság, vérszegénység, halaványszin, elerőtlenedés rendszeren a rossz emésztés, a kevés vérképződés és a máj betegségének következménye. Teljes étvágytalanság, idegbaj és rossz kedélyállapot folytán némely beteg lassan elsovad. E növénybor az elerőtlenedett testnek új életet ad. E növénybor az étvágyt emeli, az emésztést föléleszti és a tápláló anyagot rendszeren földolgozza, a vérképződést javítja és sieteti, az idegeket lecsendesíti és a betegnek új életkedvet ad. — Számos elismerő levél és köszönő irat igazolja el.

A növénybor kapható 3 és 4 koronás üvegekben a következő gyógyszertárakban: Csabrendek, Devecser, Jánosháza, Zala-Szent-Grót, Szent-Gál, Zircz, Pápa, Lovász-Patona, Szany, Beled, Sárvár, Vasvár, Csány, Keszthely, Tapolca, N.-Vázsony, Veszprém, Szombathely stb. valamint Magyarország és Ausztria összes kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszertáraiban.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Vételnél kérjünk

„Hubert Ulrich-féle Növénybort“.

Esemény
a magyar
irodalomban!

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖTÉNELEM
KLASSIKUS KÖNYVE, A LEG-
GAZDAGABB TÖRTÉNELMI
KÉPTÁR

Tizenkét kötetben

Eddigél három kötet jelent meg. — Négyhavonként jön egy-egy kötet

Dobozból a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 korona.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

Megrendelhető

3 koronás

csekély havi

részletfizetésre

a rendelési segély-
vel, mely kivágandó
és levelezőlapra ra-
gasztva, hozzánk be-
küldendő.

Réval Testvérek

Irodalmi Intézet

Részvényszerűség

Budapest VIII., Üllői-ut 18.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

megjelenésével minden más világtörténelmi mű elavult és értéktelenné vált.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinél, a ki művelt ember akar lenni.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretettel és összetartást tanul.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

fejleszti a művelést, táplálja a tudást, nemzeti a lelket

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

brillians stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatta gyönyörködött is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Essenél megrendelem a Réval Testvérek Irodalmi Intézet Részvényszerűségétől Budapesten a

Nagy Képes Világtörténet

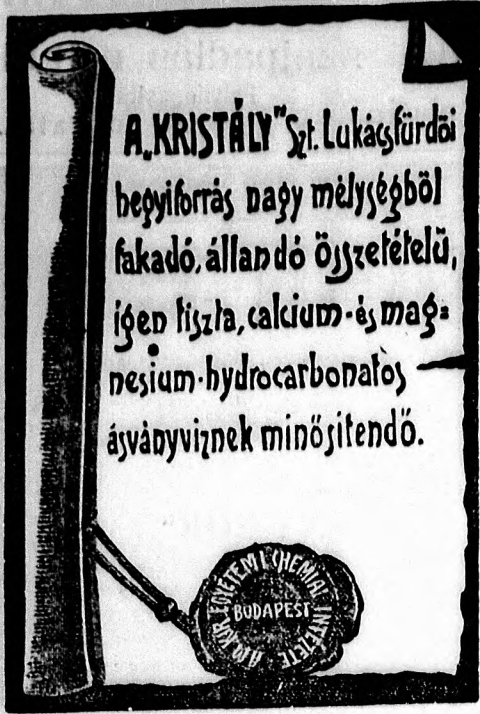
ezimű művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vevén, hogy eddigél három kötet jelent meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárába Budapesten a szállítástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részletek költségmentesen postai megbízás útján eszedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára eszedéskessé válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetési arányában szállítandók.

Név:

Kelt:

Állás:

Több száz orvos által ajánlva.
Legjobb és legolcsóbb ásványvíz.

A. KRISTÁLY Szt. Lukásfürdői
hegyiforrás nagy mélységből
fakadó, állandó öszzetételű,
igen tisztá, calcium- és mag-
nesium-hydrocarbonátos
ásványvíznek minősítendő.

Kapható:

MÁRKUS SALAMON FIA
cégnél,
S Ü M E G E N .

1 literes patenzáros üvegben 30 fill., 1 1/2 literes
patenzáros üvegben 36 fillér, üveg nélkül.

Hirdetmény.

Hany község vadászterülete az 1901.
év augusztus hó 1-től számítandó 6 évre
Hanyban, 1901. évi május hó 25-én délután
3 órakor nyilvános árverésen bérbeadat-
ni fog.

Az árverési feltételek a káptalanfai
körjegyzői irodában a hivatalos órák
alatt megtekinthetők.

Hany, 1901. április hó 23-án.

Ley János,
körjegyző.

Egyed Pál,
bíró.

**Minden
háziasszony
és anyja**

Üdvözölhető aki az egészség,
takarékoság és jóízre való
tekintetből a Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávét (mely
csakis az ismert eredeti
csomagokban valódi) hasz-
nálja.

1.000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE.

Legnagyobb nyeremény leosztásában esélyben:
1.000,000 korona
A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona	száma
6000000	1
4000000	1
2000000	1
1000000	2
900000	1
800000	1
700000	1
600000	1
400000	2
300000	1
250000	5
200000	1
150000	7
100000	3
50000	31
30000	67
20000	3
10000	432
5000	763
3000	1238
2000	90
1700	31700
1300	3900
1000	4900
800	50
400	3900
200	2900
40	50,000

50,000 nyer. és jut. 13.160,000
összegeben
a melyek 5 hónap alatt kizártnak ki.

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Már nagyon sokan szerencsések lettek általunk!
öt millió koronával többet nyertek nálunk nagyra-
becsült nevünk

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m.
kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely neomsokára újból
megkezdődött.

100,000 sorsjegy **50,000**

pénznyereménnyel sorsoltatik ki, tehát az összes sors-
jegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék szerinti.
5 hónap alatt összesen tizenhárom millió 160,000
koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész
vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az 156 osztály eredeti sorsjegyeknek tervszerű be-
tétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt — 75 vagyis 150 kor.
" negyed (1/4) " 150 " 3 " "
" fel (1/2) " 3 " 6 " "
" egész (1) " 6 " 12 " "

A sorsjegyeket *utánvétellel* vagy a *penz beküldése*
ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul.
Megrendeléseket kérünk, miután a nyereményhúzások
május 22. és 23. án lesznek, azonnal de legkésőbb
f. év május hó 22-ig

bizalommal hozzánk köldeni.

Török A. és Társa

BANKHÁZ
BUDAPEST.

Ezánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.
Főosztályok osztálysorsjáték osztályai:
1. V. Váci-körút 4/a. — 2. VIII., Múzeum-körút 11.
3. VII., Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél kivárandó.

TÖRÖK A. és Társa uraknak

Kérem részemre..... I. oszt.

m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sors-
jegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Asz szívesen
() küldöm
() postaiutványra
() kérem
() utárvételezni

kor. osztályban
() mellékelt bank-
() jegyekben (bélyeg)

A nem felszólított törleendő.

Pontos cím.